

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5545 din 09.11.2018

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative (Codul fiscal nr.1163/1997 - art.117/1, 171, Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017 - art.11, Codul vamal nr.1149/2000 - art.33, art.215/4 și Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova - art.2)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării*

transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul propus spre efectuarea expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia sunt plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor www.mei.gov.md, la compartimentul Transparența decizională, la data de 25 octombrie 2018, fiind respectat termenul minim de 10 zile lucrătoare acordat părților interesate pentru a putea recepționa și prezenta recomandări în privința proiectului vizat.

Cu toate acestea, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.9 al Legii nr.239/2008 „(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”.

Totodată, atenționăm asupra faptului că, în redacția parvenită spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost remis în varianta nedefinitivată (fără avizele/expertizele autorităților publice și ale părților interesate), însă, ulterior remiterii proiectului în varianta definitivată, autorul a inclus dispoziții suplimentare care nu s-au supus consultărilor publice. Acest fapt denotă că, în privința dispozițiilor alin.(4) art.21, alin.(2) art.234, art.254, art.257 din Codul fiscal al Republicii Moldova și Art. V. cu privire punerea în aplicare a alin.(4) art.21 din Codul fiscal, începând cu perioada fiscală a anului 2018, părților interesate nu au avut acces pentru a putea recepționa și prezenta recomandări în privința acestora.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web oficială indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența decizională a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „*Temeiurile inițierii proiectului derivă din necesitatea perfecționării și ajustării legislației fiscale în corespundere cu solicitările mediului de afaceri, precum și ca urmare depistării constrângerilor ce îngreunează procesul de aplicare a legislației fiscale în vigoare*”. De asemenea, autorul menționează că: „*Scopul proiectului de lege constă în adoptarea legislației fiscale în conformitate cu modelele de afaceri existente în Republica Moldova*”.

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la Codul fiscal al Republicii Moldova, și anume:

- se propune completarea art.21 din Codul fiscal cu prevederi prin care nu se va considera drept persoană care a obținut venit în mărimea sumei mijloacelor bănești donate, persoana care a făcut donații în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor

publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), precum și în favoarea caselor de copii de tip familial;

- se propune eliberarea unui nou document fiscal - avizul de însoțire a mărfurilor - care se eliberează de agenții economici la expedierea mărfurilor pentru a stabili valoarea impozabilă pe livrarea în cauză, în temeiul căruia ulterior furnizorul va prezenta beneficiarului (cumpărătorului) factura fiscală;

- se propune ca sumele încasate în numerar de la contribuabili pentru stingerea obligațiilor fiscale să se transfere de către operatorii de poștă la buget nu mai târziu de a treia zi lucrătoare următoare zilei în care au fost încasate;

- se propune exceptarea persoanelor care pot beneficia de reducerea de 50% din amenda aplicată pentru încălcările fiscale, în cazul încălcării regulilor de utilizare a mașinii de casă și de control și nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor auto de călători (neeliberarea biletelor de călătorie);

Totodată, se propune completarea Codului vamal al Republicii Moldova, cu prevederi derogatorii în privința aprobării statutului de exportator aprobat. La fel, se propune completarea Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017, în care se stabilește că în cazurile stabilite de către Ministerul Finanțelor, etaloanele valorice în care sunt exprimate faptele economice în documentele primare nu constituie element obligatoriu. De asemenea, se propun amendamente la Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, prin excluderea unor texte din noțiunea de *obiecte de uz personal*.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public general de a îmbunătăți cadrul normativ din domeniul fiscal, vamal și al contabilității și raportării financiare în Republica Moldova.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă se stabilesc incomplet condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiind în parte principalele prevederi care au stat la baza elaborării acestuia și a finalităților scontate la implementare, ceea ce denotă că proiectul corespunde parțial exigențelor stabilite în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, menționăm că conținutul notei informative nu este expus conform modelului indicat în anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fapt ce atestă lipsa compartimentelor care urmează să se conțină în nota informativă.

Totodată, menționăm că autorul a omis să prezinte argumente în privința unor amendamente propuse prin proiect și să evidențieze elementele noi, și anume, cauzele în virtutea cărora normele în vigoare nu sunt suficiente să ofere soluții problemelor abordate în proiectul actului normativ. Astfel, pentru unele amendamente propuse nu sunt descrise elementele noi, urmările implementării acestora și nu sunt prezentate argumente în favoarea intervenției.

Astfel, în privința prevederilor de la alin.(4) art.21, alin.(2) art.234, art.254, art.257 din Codul fiscal al Republicii Moldova și Art. V. cu privire la punerea în aplicare a alin.(4) art.21 din Codul fiscal, începând cu perioada fiscală a anului 2018, autorul nu a prezentat argumente justificative în vederea promovării acestora.

De asemenea, în nota informativă nu este descris gradul de compatibilitate cu cadrul normativ pertinent în ceea ce privește excluderea din noțiunea de bunuri de uz personal a cuvintelor „sau necesitățile casnice”, „echipamentele destinate uzului personal sau satisfacerii necesităților gospodărești”, „bunuri destinate cerințelor familiare uzuale”.

Prin urmare, atenționăm asupra completării notei informative conform exigențelor stabilite în anexa nr.1 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, precum și prezentarea argumentelor din care să rezulte necesitatea elaborării unor amendamente propuse la proiectul vizat.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În nota informativă aferentă proiectului nu este menționat faptul dacă implementarea proiectului necesită cheltuieli financiare sau de altă natură. În rezultatul analizei prevederilor proiectului, reieșind din specificul relațiilor sociale reglementate, implementarea acestuia nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public național.

Prin urmare, nota informativă urmează a fi completată cu fundamentarea economico-financiară în conformitate cu alin.(1) art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"*

Textul proiectului este expus parțial într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind în mare parte cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, în conținutul proiectului se constată prevederi confuze sub aspectul utilizării unei formulări ambigui, precum: „după caz” care poate fi interpretată abuziv și în consecință, pot încuraja agenții publici responsabili la acte de corupție.

Analiza detaliată a factorului de risc identificat este efectuată la Compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului s-a identificat norme contradictorii cu prevederile alin.(1) art.189 din Codul fiscal, care au un caracter imperativ la calcularea impozitelor și taxelor contribuabililor în urma controalelor fiscale, dacă au fost stabilite cazuri de nerespectare a legislației fiscale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația fiscală.

Totodată, se atestă o lacună de reglementare referitoare la neidentificarea articolului la care alineatele (11) și (13) ale pct.2 fac referință.

Analiza detaliată a incoerențelor respective este efectuată la Compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări ce vizează în mod nemijlocit activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

Însă, urmare a implementării proiectului, acesta va implica activitatea Serviciului Fiscal de Stat ca autoritate publică împuternicită să administreze impozitele, taxele și alte plăți în interesul statului și activitatea Serviciului Vamal în privința legalității introducerii/scoaterii mărfurilor în/din teritoriul vamal.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art.1 pct.6 din proiect (care prevede modificări la art.257 alin.(5) din Codul fiscal al RM) 6. Articolul 257 alin.(5), după cuvintele „calcularea” se include textul „după caz, a”.	
Obiecții: <p>Potrivit normei prenotate se propune calcularea „după caz” a impozitelor și taxelor de către reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat, în cazul în care contribuabilii nu au asigurat păstrarea dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a contabilității.</p> <p>Utilizarea textului „după caz, a” creează posibilități de a interpreta abuziv norma respectivă, astfel încât factorul de decizie, la aplicare, va avea discreții excesive de a calcula impozitele, "după caz" taxele, deși art.189 din Codul fiscal al Republicii Moldova, prevede în mod imperativ, calcularea impozitelor și taxelor în cazul nerespectării legislației fiscale.</p> <p>Astfel, alin.(1) art.189 din Codul fiscal, prevede că „<u>Serviciul Fiscal de Stat calculează impozitele și taxele contribuabililor în urma controalelor fiscale, dacă au fost stabilite cazuri de nerespectare a legislației fiscale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația fiscală</u>”.</p> <p>Pericolul coruptibilității normei date rezidă în instigarea reprezentanților Serviciului Fiscal de Stat, la acte de corupție, manifestate prin abuz de serviciu prin calcularea în mod discreționar, în dependență de interes, sau a impozitelor sau doar a taxelor „după caz”, fapt care va afecta interesul public prin nevărsarea contribuțiilor respective la bugetul public național, urmare a controalelor defectuoase efectuate de către reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>Drept rezultat, formularea propusă va face dificilă tragerea la răspundere a subiecților responsabili, pentru luarea unor decizii abuzive, referitoare la calcularea sau a impozitelor sau doar a taxelor în cazul în care contribuabilii nu au asigurat păstrarea dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a contabilității.</p>	
Recomandări: <p>Excluderea textului „după caz, a”.</p>	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive● Prejudicierea intereselor contrar interesului public● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">● Încurajarea sau facilitarea actelor de:<ul style="list-style-type: none">- influențare necorespunzătoare- corupere activă- corupere pasivă- conflict de interese și/sau favoritism● Legalizarea actelor de:<ul style="list-style-type: none">- abuz de serviciu

Art.III din proiect (care prevede modificări la art.2 lit.g) din Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice)

Articolul 2 lit.g) din Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185-189, art.1416), textele „sau necesitățile casnice”, „echipamentele destinate uzului personal sau satisfacerii necesităților gospodărești”, „bunuri destinate cerințelor familiare uzuale” se exclud.

Obiecții:

Conform normei prenotate se propune excluderea din noțiunea de obiecte de uz personal a cuvintelor „sau necesitățile casnice”, „echipamentele destinate uzului personal sau satisfacerii necesităților gospodărești”, „bunuri destinate cerințelor familiare uzuale”

Conform alin.(2) art.11 al Legii nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice, „*Mărfurile sunt calificate ca mărfuri destinate uzului personal dacă ele sunt introduse (scoase) în bagajele personale ale persoanelor care călătoresc în exclusivitate pentru a fi utilizate de către persoana respectivă și/sau de către membrii familiei acesteia (pentru consum final)*”.

De asemenea, lit.a) alin.(1) art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, prevede că textul proiectului actului normativ se elaborează cu respectarea următoarei reguli: „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație”.

Astfel, se atestă o incoerență normativă dintre norma propusă cu prevederile pertinente în vigoare.

Pericolul coruptibilității admiterii unei astfel de incoerențe rezidă în faptul că la aplicare agenții publici vor avea discreții excesive de a interpreta în mod abuziv amendamentele respective.

În acest sens, agenții publici responsabili vor putea manifesta comportament corupțional fie prin interpretarea defavorabilă abuzivă (achitarea drepturilor de import pentru mărfuri destinate familiei), fie prin interpretarea extensivă precedată de un act de corupție (coruperea pasivă pentru aprecierea mărfii destinate cerințelor familiale uzuale prin prisma alin.2 art.11 a Legii menționate *supra*, ca marfă destinată uzului personal, pentru a fi utilizată de către membrii familiei acesteia).

Drept rezultat, restrângerea legislativă a spectrului noțiunii de obiecte de uz personal implică, pe cale de consecință, o limitare (restrângere) a mărfurilor permise pentru introducerea în țară fără achitarea drepturilor de import.

Totodată, redacția actuală a normei, în coroborare cu alte prevederi care reglementează introducerea în țară a mărfurilor, în plan general, nu poate constitui diferență cu privire la spectrul mărfurilor permise de a fi importate fără achitarea drepturilor de import, datorită existenței anexei la Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice, în care se indică spectrul mărfurilor a căror trecere de o singură dată pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice se efectuează fără achitarea drepturilor de import.

Prin urmare, excluderea propusă din noțiunea de obiecte de uz personal, poate fi interpretată ca o posibilitate suplimentară de abuz de serviciu admis de funcționarii din cadrul entităților responsabile de a interpreta în mod abuziv noțiunea generală de uz personal (în mod restrictiv), pentru a determina persoanele fizice de a i le acorda beneficii ilegale în vederea neachitării drepturilor de import.

În rezultat, formularea propusă va face dificilă tragerea la răspundere a subiecților responsabili, pentru luarea unor decizii abuzive, referitoare la calificarea (determinarea) bunurilor/mărfurilor respective la categoria de obiecte de uz personal.

Recomandări:

Excluderea normei din proiect.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept
- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 3 -

Art.V. din proiect

Art.V. - (1) Prin derogare de la prevederile articolului 7 alineatul (1/1) din Codul fiscal, articolul 6 alineatul (2/1) din Codul vamal și ale articolului 56 alineatul (2) din Legea nr.100 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la data de 01.01.2019, cu excepție art.21 alineatul (4) din Codul fiscal, care pune în aplicare începând cu perioada fiscală a anului 2018.

Obiecții:

Potrivit art.76 din Constituția Republicii Moldova, „*Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia*”.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.32/1998 intrarea în vigoare a legii conform art.76 din Constituție semnifică: a) legea adoptată în conformitate cu art.74 și promulgată în conformitate cu art.93 din Constituție urmează a fi publicată în mod obligatoriu în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova"; b) legea publicată în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" intră în vigoare: - la data publicării, inclusiv în cazurile când această dată nu este prevăzută expres în textul legii; - la data prevăzută în textul ei, dar care nu poate precede data publicării legii; c) legea nepublicată în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" este inexistentă până la data publicării ei; d) modul de intrare în vigoare a legii se referă atât la lege în întregime, cât și la părțile ei componente.

Conform art 56 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, „(1) *Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării*”.

Analizând conținutul Art.V. din proiect se atestă o incoerență normativă și constituțională cu privire la punerea în aplicare a prevederilor propuse, și anume, în ceea ce privește intrarea în vigoare a art.21 alin.(4) din Cod fiscal, care conform proiectului se pune în aplicare începând cu perioada fiscală a anului 2018.

Astfel, alin.(1) art.12/1 din Cod fiscal, prevede că „*Prin perioadă fiscală privind impozitul pe venit se înțelege*

anul calendaristic la încheierea căruia se determină venitul impozabil și se calculează suma impozitului care trebuie achitată", care pentru anul 2018 constituie perioada 01 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2018.

Rezultă că conform proiectului propus intrarea în vigoare a art.21 alin.(4) Cod fiscal este de la 1 ianuarie 2018, ceea ce contravine în mod absolut prevederilor constituționale imperative și prevederilor normative pertinente, menționate *supra*.

Pericolul coruptibilității normei propuse rezidă în faptul că entitățile publice responsabile vor putea aplica abuziv norma propusă pentru restituirea obligațiilor fiscale încasate de până la publicarea actului normativ în Monitorul Oficial, fapt care va prejudicia bugetul public național și poate perturba stabilitatea economică a țării.

De asemenea, promovarea unei astfel de practici va încuraja entitățile publice responsabile de elaborarea proiectelor de acte normative să promoveze în proiecte norme care să prevadă intrarea în vigoare a actului normativ la o dată anterioară publicării în Monitorul Oficial.

Un asemenea tip de practică contravine noțiunii fundamentale de stat de drept și poate periclita întreg sistemul normativ cu minimalizarea respectării de entitățile publice a principiului legalității.

Recomandări:

Se recomandă reglementarea normei în următoarea redacție: „Prin derogare de la prevederile articolului 7 alineatul (1/1) din Codul fiscal, articolul 6 alineatul (2/1) din Codul vamal și ale articolului 56 alineatul (2) din Legea nr.100 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la data de 01.01.2019, cu excepție art.21 alineatul (4) din Codul fiscal, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial".

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept
- Prejudicierea intereselor contrar interesului public

Riscuri de corupție:

- Generale
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Proiectul este elaborat de Ministerul Finanțelor și are drept scop completarea art.21 din Codul fiscal cu prevederi prin care nu se va considera drept persoană care a obținut venit în mărimea sumei mijloacelor bănești donate, persoana care a făcut donații în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), precum și în favoarea caselor de copii de tip familial. De asemenea, se propune eliberarea unui nou document fiscal - avizul de însoțire a mărfurilor - care se eliberează de agenții economici la expedierea mărfurilor pentru a stabili valoarea impozabilă pe livrarea în cauză, în temeiul căruia ulterior furnizorul va prezenta beneficiarului (cumpărătorului) factura fiscală. La fel, se propune ca sumele încasate în numerar de la contribuabili pentru stingerea obligațiilor fiscale să se transfere de către operatorii de poștă la buget nu mai târziu de a treia zi lucrătoare următoare zilei în care au fost încasate. Totodată, se propune exceptarea persoanelor care pot beneficia de reducerea de 50% din amenda aplicată pentru încălcările fiscale, în cazul încălcării regulilor de utilizare a mașinii de casă și de control și nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor auto de călători (neeliberarea biletelor de călătorie). La fel, se propune completarea Codului vamal al Republicii Moldova, cu prevederi derogatorii în privința aprobării statutului de exportator aprobat. La fel, se propune completarea Legii contabilității și raportării financiare nr.

287/2017, în care se stabilește că în cazurile stabilite de către Ministerul Finanțelor, etaloanele valorice în care sunt exprimate faptele economice în documentele primare nu constituie element obligatoriu. De asemenea, se propun amendamente la Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, prin excluderea unor texte din noțiunea de *obiecte de uz personal*.

În ceea ce privește transparența în procesul decizional, menționăm că proiectul întrunește în mare parte rigorile de transparență în procesul de elaborare, conform cerințelor legale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă corespunde parțial exigențelor stabilite la art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, deoarece autorul a omis descrierea gradului de compatibilitate a unora din reglementările propuse din proiect cu legislația națională, fapt ce denotă că nota informativă nu conține argumente pertinente întru justificarea reglementărilor propuse. Astfel, pentru unele amendamente propuse nu sunt descrise elementele noi, urmările implementării acestora și nu sunt prezentate argumente în favoarea intervenției.

Deși prevederile proiectului reglementează aspecte de interes public, unele dintre acestea sunt expuse într-un mod confuz, cu riscul interpretării discreționare a acestora, ceea ce va favoriza comiterea manifestărilor de corupție. În special, se atestă norme ce conțin formulări ambigue care stabilesc drepturi excesive, discreționare, constituind astfel un potențial pericol de coruptibilitate ce riscă să atenteze la o aplicare neuniformă a cadrului normativ. Astfel, reglementarea normelor în redacția propusă fără a exclude efectul coruptibil identificat, va servi ca un prilej de a se abate de la normele generale, pentru a servi unor scopuri personale.

Pentru a evita confuziile și diferențele de tratare a normelor care conduc la apariția riscurilor de corupție, se impune o redactare a acestora prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

09.11.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector superior

